

Valtuustoaloite: Kainuun toimiminen edelläkävijänä vertikaaliviljelyn opiskelun, tutkimisen, rakentamisen ja yrittämisen kehtona

Mhall 10.02.2025 § 18

Perussuomalaisten Kainuun maakuntavaltuustoryhmän valtuustoaloite Mvalt 10.6.2024 § 7:

” Perussuomalaisten Kainuun maakuntavaltuustoryhmän valtuustoaloite 10.06.2024:

"Kainuussa on valtava potentiaalinen mahdollisuus toimia edelläkävijänä vertikaaliviljelyn opiskelun, tutkimisen, rakentamisen ja yrittämisen kehtona.

Vertikaaliviljely itsessään olisi ihanteellinen ratkaisu maailman kuivilla ja karuilla seuduilla ruuan tuotannon osalta. Se kuluttaa 95 % vähemmän vettä, kuin normaali kasvihuone ja energia voidaan ottaa monipuolisesti tuulesta, auringosta tai muista lähteistä. Tuotantotiloissa tuotteet ovat myös sääsuojassa ja tuholaiset pysyvät kurissa. Tuotantoa voidaan jouduttaa ja kasvattaa rakenteellisilla ratkaisuilla ja valo-ohjauksella.

Kajaanissa sijaitseva Seppälän puutarha tarjoaa jo tilat yrittäjille ja yrityksille kokeilla eri kasvilajeja ruokaan, koristeiksi ja pian myös kosmetiikkaan. Kovimmat markkinat olisivat luonnontuotealalla erityisesti kosmetiikassa. Alan markkinat ovat miljardiluokkaa.

Opiskelijat voisivat suuntautua prosessiteollisuuden perustutkinnosta puutarhapuolen vertikaaliviljelyyn. Samalla tulisi oppia kasvibiologiasta. Puutarhapuolen opiskelijat voisivat vastavuoroisesti perehtyä prosessinhoitamiseen, tekniikkaan, teknologiaan ja teollisuuden ratkaisuihin.

Suuntautuminen houkuttelisi myös naispuolisia opiskelijoita laajemmin.

Kainuun liitto voisi asiantuntijaorganisaationa tuoda esille tätä mahdollisuutta yhteistyökumppaneiden piirissä kotimaassa ja kansainvälisesti."

Kainuun liitto kiittää Perussuomalaisten valtuustoaloitteesta.

Vertikaaliviljely on erinomainen mahdollisuus tuottaa ja testata eri kasvilajikkeita vähällä energialla ja pienellä vesimäärällä. Sen käytön hyödyt TKI-toiminnassa ja opetuksessa ovat suuret.

Mahdollisuus kehittää ja laajentaa toimintaa esim. hanketoiminnan kautta ovat hyvät.

Kainuun liitto on rahoittajana tukenut vertikaaliviljelyyn keskittyneitä hankkeita EU:n viime ohjelmakaudella (2014-2020). Liitto rahoitti Seppälän vertikaalipuutarhahanketta (erikseen investointiosio ja kehittäminen) reilun 400 000 euron EU+valtio-osuudella hankkeiden kokonaisbudjetin ollessa reilut 600 000 euroa. Hankkeella saatiin synnytettyä kerrosviljelykokonaisuus KAO:n Seppälän yksikköön.

- Seppälän vertikaalipuutarha:
<https://www.eura2014.fi/rrtiepa/projekti.php?projektkoodi=A73462>

- Seppälän vertikaalipuutarha investoinnit:
<https://www.eura2014.fi/rrtiepa/projekti.php?projektkoodi=A73464>

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus rahoitti samaa kokonaisuutta Kainuuseen kohdennetusta rahoituskokonaisuudesta täydentävällä hankkeella "Vertikaalipilotti – energiatehokasta kasvintuotantoa kerrosviljelyllä"
<https://www.eura2014.fi/rrtiepa/projekti.php?projektkoodi=A76242>

Hankkeen tuki oli 161 000 euroa (eu+valtio), kokonaiskustannukset 230 000 euroa. Hankkeella täydennettiin vertikaaliviljelytoimintaa mm. aurinkovoimalalla ja ilmastonhallintaa ja valotusta kehittämällä.

Em. rakennerahastohankkeilla edistettiin puutarha-alan uusien liiketoimintamahdollisuuksien kehittymistä, kannattavuuden parantumista ja osaavaan työvoiman riittävyyttä puutarha-alan yrityksille. Kotimaista taimituotantoa kehitettiin ja uudenlaisia toimintamalleja kilpailukykyisen taimituotannon volyymien kasvattamiseksi kokeiltiin.

Kainuun liiton Europe Direct -tietopiste on esitellyt tuottamassaan EU-teemajulkaisussa vuonna 2022 ([Vihreä siirtymä Kainuussa, s. 14-15](#)) vertikaaliviljelyä ja sen mahdollisuuksia.

Nykyisellä ohjelmakaudella (2021-2027) Suomen alue- ja rakennepolitiikan (AURA) ohjelmaan sisältyvällä oikeudenmukaisen siirtymän rahoituksella (JTF-rahoitus) on mahdollisuus tukea myös vertikaaliviljelyn kehittämistä ja sen ympärille muodostunutta puutarhatuotantoa. Myös EAKR-rahoitus on mahdollinen hankkeen tavoitteista, toimista ja tyypistä riippuen.

Kainuun liitto voi vauhdittaa vertikaaliviljelyn kehittämistä hankerahoituksen avulla myös jatkossa sisällyttämällä siihen ohjaavia valintakriteerejä toteuttamiinsa rahoitushakuihin.

Käynnissä olevalla ohjelmakaudella (2021-2027) Suomen alue- ja rakennepolitiikan (AURA) ohjelmaan (Uudistuva ja osaava Suomi) on otettu mukaan oikeidenmukaisen siirtymän rahoitus (JTF), joka muodostaa oman toimintalinjansa ja perustuu maakuntakohtaisiin oikeidenmukaisen siirtymän suunnitelmiin. Tällä rahoituksella haetaan turpeen energiakäyttöä sekä kasvu- ja kuivikekäyttöä korvaavia ratkaisuja, materiaaleja ja toimintamalleja. Vertikaaliviljelyn kehittäminen ja siihen liittyvä testaustoiminta soveltuvat hyvin JTF-rahoituksen kohteiksi ja luovat tapoja tehostaa viljelyä ja korvata kasvuturvetta. Kainuun alueellisessa JTF- suunnitelmassa asian tuomat mahdollisuudet

on nostettu esille. Maakuntaohjelman biotalouden tavoitteena ovat myös uusien innovatiivisten ruoantuotantomenetelmien kehittäminen.

Uudistuva ja osaava Suomi -AURA-ohjelman toimintalinjalla 2 (Hiilineutraali Suomi) toteutetaan myös hanketoimintaa, johon vertikaaliviljely voisi lähtökohtaisesti soveltua. Tällä toimintalinjalla on runsaasti rahoitusmahdollisuuksia ja sinne tullaan kohdistamaan hankehakuja.

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta, p. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja vie asian maakuntavaltuustolle tiedoksi vastauksena Perussuomalaisten maakuntavaltuustoaloitteeseen.

Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Maakuntahallituksen päätös

Hyväksyttiin.

Mvalt 31.03.2025
177/00.04.01/2024

Maakuntavaltuuston päätös